

Gdańsk, 21 stycznia 2019 r.

List otwarty

Polscy badacze i reprezentanci dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach, uczestnicy ogólnopolskiej konferencji dziekanów wydziałów i dyrektorów instytutów kształcących na kierunkach medioznawczych oraz zrzeszeni w Polskim Towarzystwie Komunikacji Społecznej i Polskim Towarzystwie Edukacji Medialnej apelują: dość przyzwolenia na przemoc słowną, agresję i nienawiść w języku, dość sankcjonowania obelg i podłości w mowie pod pozorem prawa do wolności wypowiedzi. Nie ma i nie może być zgody na kontynuowanie tych form komunikacji społecznej, których celem jest poniżanie, obrażanie i zniesławianie człowieka.

Od wielu lat, jako środowisko naukowe, zgłaszamy postulaty wprowadzenia edukacji medialnej od pierwszych lat edukacji dzieci i młodzieży. We współczesnych uwarunkowaniach kulturowo-społecznych niepokój wzbudza niski poziom świadomości odbioru mediów w zakresie manipulacji językowych i dziennikarskiej odpowiedzialności za słowo.

Wśród przyczyn tragicznej śmierci Prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza wymienia się również eskalację mowy nienawiści w polskim dyskursie publicznym. Była ona dotąd udziałem przedstawicieli różnych stron tego dyskursu. Wszyscy zatem, którzy się nią posługiwali, są odpowiedzialni za jej konsekwencje. W tym miejscu należy przytoczyć fragment podpisanej w 2000 roku w Gdańsku Karty Powinności Człowieka, której współtwórcą był Paweł Adamowicz: „Wolność słowa, swobodny dostęp do mediów i prawo do publikacji poglądów zobowiązują do prawdomówności. Kryterium doboru informacji w międzyludzkim komunikowaniu się powinna być prawda, a nie ich atrakcyjność medialna, ideologiczna, polityczna lub komercyjna. Strefa prywatności związana z godnością osoby i tajemnice zawodowe powinny być respektowane w życiu publicznym. Granicą wolności słowa, wytyczoną przez sumienie, jest dobre imię innych”.

Przyjmując te słowa jako zobowiązujące przestanie apelujemy: do polityków – o zaniechanie stosowania języka pogardy i uregulowanie statusu edukacji medialnej w programach kształcenia, do dziennikarzy – o respekt dla Karty Etyki Mediów, do edukatorów i wszystkich ludzi dobrej woli – o zdecydowane reakcje na przejawy przemocy językowej.

Granica została przekroczona. Tylko wspólne działania mogą zatrzymać proces degradacji języka i relacji międzyludzkich.

Sygnatariusze

prof. dr hab. Iwona Hofman, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Prezes Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej

prof. dr hab. Janusz Włodzimierz Adamowski, Uniwersytet Warszawski

prof. dr hab. Grażyna Habrajska, Uniwersytet Łódzki

dr hab. Agnieszka Hess, prof. UJ, Uniwersytet Jagielloński

dr hab. Andrzej Adamski, prof. WSliZ, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie

dr hab. Arkadiusz Lewicki, prof. UWr, Uniwersytet Wrocławski

dr hab. Monika Worsowicz, prof. UŁ, Uniwersytet Łódzki

dr hab. Marek Chyliński, prof. UO, Uniwersytet Opolski

dr hab. Grzegorz Łęcicki, prof. UKSW, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

dr hab. Bożena Koredczuk, prof. UWr, Uniwersytet Wrocławski

dr hab. Michał Rogoź, prof. UP, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

dr hab. Mariola Marczak, prof. UWM, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

dr hab. Radosław Sajna, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

dr hab. Urszula Doliwa

dr Szymon Ossowski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr Magdalena Żmijkowska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

dr Tomasz Chrząstek, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

dr Anna Musialik-Chmiel, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

dr Rafał Leśniczak, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

dr Katarzyna Konarska, Uniwersytet Wrocławski

dr Anna Kalinowska-Żeleźnik, Uniwersytet Gdański

dr Małgorzata Łosiewicz, Uniwersytet Gdański

dr Grzegorz Ptaszek, Prezes Polskiego Towarzystwa Edukacji Medialnej

dr Jacek Wojsław, Uniwersytet Gdański